

F11 - Grafalgoritmer

5DV149 Datastrukturer och algoritmer
Kapitel 17

Niclas Börlin
niclas.borlin@cs.umu.se

2024-02-15 Tor

1. Traversering
 - ▶ Bredden-först
 - ▶ Djupet-först
2. Finna kortaste vägen
 - ▶ Från en nod till alla andra noder:
 - ▶ Dijkstras algoritm
 - ▶ Från alla noder till alla andra noder:
 - ▶ Floyds algoritm
3. Konstruera ett (minsta) uppspannande träd
 - ▶ Kruskals algoritm
 - ▶ Prims algoritm

Blank

1. Traversering av grafer

Bredden-först-traversering

- ▶ Man undersöker först noden, sedan dess grannar, grannarnas grannar, osv.
- ▶ Grafen kan innehålla **cykler** — risk för oändlig loop
 - ▶ Markera om noden har **setts**
- ▶ En **kö** hjälper oss hålla reda på grannarna
- ▶ Endast noder till vilka det finns en väg från utgångsnoden kommer att besökas

Algorithm, bredden-först-traversering av graf

```

Algorithm g=Traverse-bf-order(n: Node, g: Graph)
// Input: A node n in a graph g to be traversed

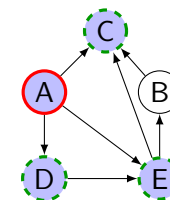
  // Mark the starting node as seen
  (n, g) ← Set-seen(n, g)
  // Put it in an empty queue
  q ← Enqueue(n, Queue-empty())

  while not Isempty(q) do
    // Pick first node from queue
    n ← Front(q)
    q ← Dequeue(q)
    // Get its neighbours
    neighbour-set ← Neighbours(n, g)
    for each neighbour b in neighbour-set do
      if not Is-seen(b, g) then
        // Mark unseen node as seen and put it in the queue
        (b, g) ← Set-seen(b, g)
        q ← Enqueue(b, q)

```

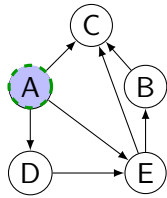
Visualiseringssymboler

- ▶ **Aktuell** nod markeras med **röd ring**
- ▶ **Ljusblå färg** betyder **sedd** (seen) nod
- ▶ Noder i **kön** markeras med **grönstreckad cirkel**
- ▶ Bågar som motsvarar hur vi "kom till" en aktuell nod markeras med **tjock blå linje**

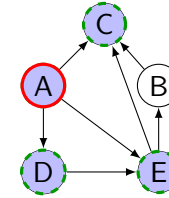
$g = \text{Traverse-breadth-first}(A, g)$

- ▶ $(A, g) \leftarrow \text{Set-seen}(A, g);$
- ▶ $q = \{A\};$
- ▶ while not $\text{lempty}(q) \dots$

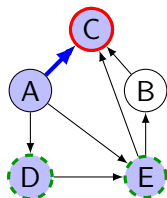
$g = \text{Traverse-breadth-first}(A, g)$

- ▶ while not $\text{lempty}(q) \dots$
 - ▶ $n = A; q = \{ \};$
 - ▶ neighbours = $\{C, E, D\}$
 - ▶ C not seen
 - ▶ $(C, g) \leftarrow \text{Set-seen}(C, g); q = \{C\};$
 - ▶ E not seen
 - ▶ $(E, g) \leftarrow \text{Set-seen}(E, g); q = \{C, E\};$
 - ▶ D not seen
 - ▶ $(D, g) \leftarrow \text{Set-seen}(D, g); q = \{C, E, D\};$

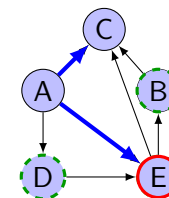
$g = \text{Traverse-breadth-first}(A, g)$

- ▶ while not $\text{lempty}(q) \dots$
 - ▶ $n = C; q = \{E, D\};$
 - ▶ neighbours = $\{ \}$

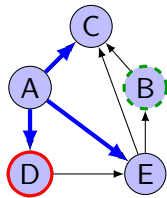
$g = \text{Traverse-breadth-first}(A, g)$

- ▶ while not $\text{lempty}(q) \dots$
 - ▶ $n = E; q = \{D\};$
 - ▶ neighbours = $\{C, B\}$
 - ▶ C seen
 - ▶ B not seen
 - ▶ $(B, g) \leftarrow \text{Set-seen}(B, g); q = \{D, B\};$

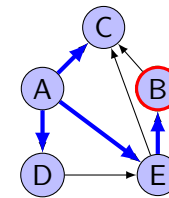
$g = \text{Traverse-breadth-first}(A, g)$

- ▶ while not lempty(q)...
- ▶ $n = D$; $q = \{B\}$;
- ▶ neighbours = $\{E\}$
- ▶ E seen

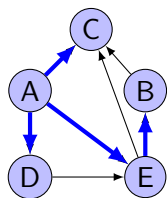
$g = \text{Traverse-breadth-first}(A, g)$

- ▶ while not lempty(q)...
- ▶ $n = B$; $q = \{\}$;
- ▶ neighbours = $\{C\}$
- ▶ C seen

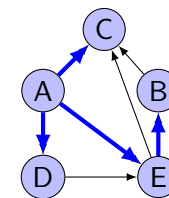
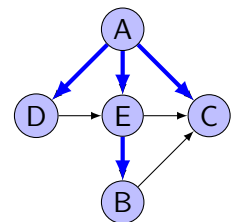
$g = \text{Traverse-breadth-first}(A, g)$

- ▶ while not lempty(q)...

$g = \text{Traverse-breadth-first}(A, g)$

- ▶ Klar!
- ▶ Notera att de blå bågarna utgör ett *uppspännande träd*

Djupet-först-traversering

- ▶ Ansats:
 1. Starta i en utgångsnod
 2. Besök dess grannar **djupet-först, rekursivt**
- ▶ Grafen kan innehålla **cykler** — risk för oändlig loop
 - ▶ Lösning: Håll reda på om noden är **besökt** eller ej
 - ▶ Gör rekursivt anrop endast för **icke besökta** noder
 - ▶ Motsvarar att undersöka en labyrint genom att markera de vägar man gått med färg
- ▶ Endast de noder man kan nå från utgångsnoden kommer att besökas

Algorithm för djupet-först-traversering av graf

```

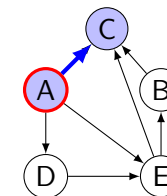
Algorithm Traverse-depth-first(n: Node, g: Graph)
// Input: A node n in a graph g to be traversed
// Output: The modified graph after traversal

// Mark the start node as visited.
(n, g) ← Set-visited(n, g)
// Get all its neighbours
neighbour-set ← Neighbours(n, g)
for each neighbour b in neighbour-set do
  if not Is-visited(b, g) then
    // Visit unless visited
    g ← Traverse-depth-first(b, g)
return g

```

Visualiseringssymboler

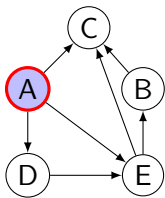
- ▶ Aktuell nod **n** markeras med **röd ring**
- ▶ Ljusblå färg betyder **besökt** (*visited*) nod
- ▶ Överstrukna noder i grannmängden **N** illustrerar noder **redan** **behandlade** i for-loopen
- ▶ Vid rekursivt anrop läggs aktuell nod **n** och grannmängden **N** på en **stack**
- ▶ Bågarna som motsvarar **rekursiva anrop** markeras med **tjock blå linje**

(**n**=A, {**C**,E,D})

$g = \text{Traverse-depth-first}(A, g)$ för riktad graf

- $n \leftarrow A$, markera som besökt
- Grannar: $\{C, E, D\}$
- C ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(C, g)$.

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

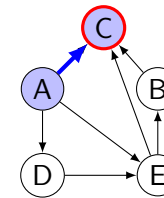
F11 — Grafalgoritmer

$(n=A, \{C, E, D\})$

21 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(C, g)$ för riktad graf

- $n \leftarrow C$, markera som besökt
- Inga grannar.
- Färdig med C, återvänd

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

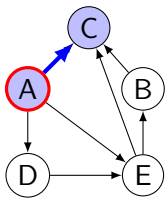
F11 — Grafalgoritmer

$(n=A, \{C, E, D\})$
 $(n=C, \{\})$

22 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(A, g)$ för riktad graf

- $n \leftarrow A$, markera som besökt
- Grannar: $\{C, E, D\}$
- C ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(C, g)$.
- C färdig \rightarrow Grannar: $\{\cancel{C}, E, D\}$
- E ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(E, g)$.

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

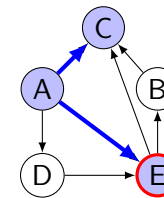
F11 — Grafalgoritmer

$(n=A, \{\cancel{C}, E, D\})$

23 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(E, g)$ för riktad graf

- $n \leftarrow E$, markera som besökt
- Grannar: $\{B, C\}$
- B ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(B, g)$

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

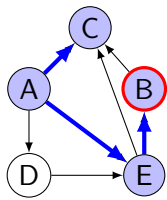
F11 — Grafalgoritmer

$(n=A, \{\cancel{C}, E, D\})$
 $(n=E, \{\cancel{B}, \cancel{C}\})$

24 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(B, g)$ för riktad graf

- $n \leftarrow B$, markera som besökt
- Grannar: $\{C\}$
- C besökt \rightarrow Grannar: $\{\textcolor{blue}{C}\}$
- Färdig med B, återvänd

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

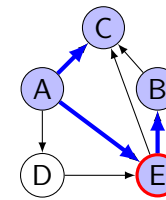
F11 — Grafalgoritmer

$(n = B, \{n, \textcolor{blue}{C}\})$
 $(n = E, \{B, C\})$
 $(n = A, \{\textcolor{blue}{C}, E, D\})$

25 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(E, g)$ för riktad graf

- $n \leftarrow E$, markera som besökt
- Grannar: $\{B, C\}$
- B ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(B, g)$
- B färdig \rightarrow Grannar: $\{\textcolor{blue}{B}, C\}$
- C besökt \rightarrow Grannar: $\{\textcolor{blue}{B}, \textcolor{blue}{C}\}$
- Färdig med E, återvänd

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

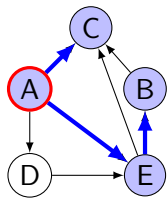
F11 — Grafalgoritmer

$(n = E, \{B, \textcolor{blue}{C}\})$
 $(n = A, \{\textcolor{blue}{C}, E, D\})$

26 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(A, g)$ för riktad graf

- $n \leftarrow A$, markera som besökt
- Grannar: $\{C, E, D\}$
- C ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(C, g)$.
- C färdig \rightarrow Grannar: $\{\textcolor{blue}{C}, E, D\}$
- E ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(E, g)$.
- E färdig \rightarrow Grannar: $\{\textcolor{blue}{C}, \textcolor{blue}{E}, D\}$
- D ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(D, g)$.

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

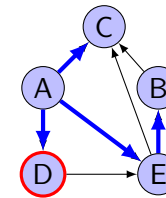
F11 — Grafalgoritmer

$(n = A, \{\textcolor{blue}{C}, \textcolor{blue}{E}, D\})$

27 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(D, g)$ för riktad graf

- $n \leftarrow D$, markera som besökt
- Grannar: $\{E\}$
- E besökt \rightarrow Grannar: $\{\textcolor{blue}{E}\}$
- Färdig med D, återvänd

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

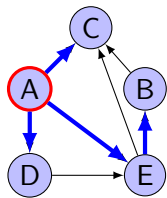
F11 — Grafalgoritmer

$(n = D, \{n, \textcolor{blue}{E}\})$
 $(n = A, \{\textcolor{blue}{C}, \textcolor{blue}{E}, D\})$

28 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(A, g)$ för riktad graf

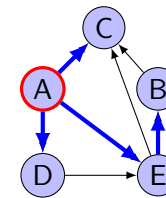
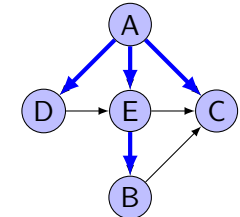
- $n \leftarrow A$, markera som besökt
- Grannar: $\{C, E, D\}$
- C ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(C, g)$.
- C färdig \rightarrow Grannar: $\{\text{C}, E, D\}$
- E ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(E, g)$.
- E färdig \rightarrow Grannar: $\{\text{C}, \text{E}, D\}$
- D ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(D, g)$.
- D färdig \rightarrow Grannar: $\{\text{C}, \text{E}, \text{D}\}$
- Färdig med A, återvänd

$(n=A, \{\text{C}, \text{E}, \text{D}\})$

Klar

- Även här fick vi ett *uppspännande träd*

Algorithm för djupet-först-traversering av graf (igen)

```

Algorithm Traverse-depth-first( $n$ : Node,  $g$ : Graph)
// Input: A node  $n$  in a graph  $g$  to be traversed
// Output: The modified graph after traversal

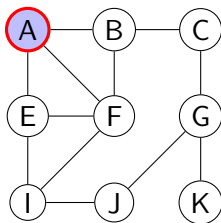
// Mark the start node as visited.
 $(n, g) \leftarrow \text{Set-visited}(n, g)$ 
// Get all its neighbours
neighbour-set  $\leftarrow \text{Neighbours}(n, g)$ 
for each neighbour  $b$  in neighbour-set do
    if  $\text{Is-visited}(b, g)$  then
        // Visit unless visited
         $g \leftarrow \text{Traverse-depth-first}(b, g)$ 
return  $g$ 
    
```

Fråga

- Hur behöver algoritmen modifieras för att fungera på en *oriktad* graf?
 - Inte alls!
 - Funktionen *Neighbours* hanterar det

$g = \text{Traverse-depth-first}(A, g)$ för oriktad graf

- $n \leftarrow A$, markera som besökt
- Grannar: $\{E, F, B\}$
- E ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(E, g)$.

Niclas Börlin — 5DV149, DoA-C

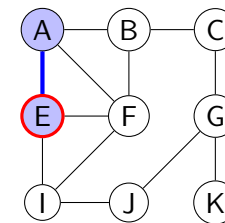
F11 — Grafalgoritmer

$(n=A, \{E, F, B\})$

33 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(E, g)$ för oriktad graf

- $n \leftarrow E$, markera som besökt
- Grannar: $\{I, F, A\}$
- I ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(I, g)$.

Niclas Börlin — 5DV149, DoA-C

F11 — Grafalgoritmer

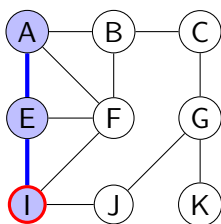
$(n=E, \{I, F, A\})$

$(n=A, \{E, F, B\})$

34 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(I, g)$ för oriktad graf

- $n \leftarrow I$, markera som besökt
- Grannar: $\{E, J, F\}$
- E redan besökt \rightarrow Grannar: $\{J, F\}$
- J ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(J, g)$.

Niclas Börlin — 5DV149, DoA-C

F11 — Grafalgoritmer

$(n=I, \{E, J, F\})$

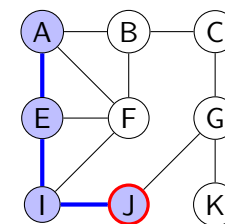
$(n=E, \{I, F, A\})$

$(n=A, \{E, F, B\})$

35 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(J, g)$ för oriktad graf

- $n \leftarrow J$, markera som besökt
- Grannar: $\{G, I\}$
- G ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(G, g)$.

Niclas Börlin — 5DV149, DoA-C

F11 — Grafalgoritmer

$(n=J, \{G, I\})$

$(n=I, \{E, J, F\})$

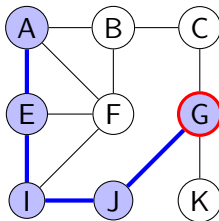
$(n=E, \{I, F, A\})$

$(n=A, \{E, F, B\})$

36 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(G, g)$ för oriktad graf

- $n \leftarrow G$, markera som besökt
- Grannar: $\{C, K, J\}$
- C ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(C, g)$.

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

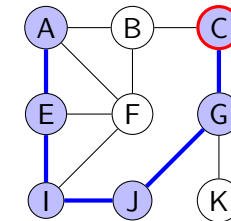
F11 — Grafalgoritmer

$(n=G, \{C, K, J\})$
 $(n=J, \{G, I\})$
 $(n=I, \{E, J, F\})$
 $(n=E, \{I, F, A\})$
 $(n=A, \{E, F, B\})$

37 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(C, g)$ för oriktad graf

- $n \leftarrow C$, markera som besökt
- Grannar: $\{G, B\}$
- G redan besökt \rightarrow Grannar: $\{B\}$
- B ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(B, g)$.

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

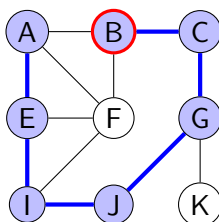
F11 — Grafalgoritmer

$(n=C, \{G, B\})$
 $(n=G, \{C, K, J\})$
 $(n=J, \{G, I\})$
 $(n=I, \{E, J, F\})$
 $(n=E, \{I, F, A\})$
 $(n=A, \{E, F, B\})$

38 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(B, g)$ för oriktad graf

- $n \leftarrow B$, markera som besökt
- Grannar: $\{A, F, C\}$
- A redan besökt \rightarrow Grannar: $\{F, C\}$
- F ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(F, g)$.

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

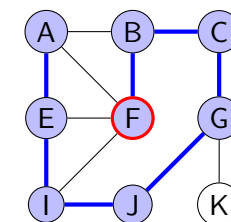
F11 — Grafalgoritmer

$(n=B, \{A, F, C\})$
 $(n=C, \{G, B\})$
 $(n=G, \{C, K, J\})$
 $(n=J, \{G, I\})$
 $(n=I, \{E, J, F\})$
 $(n=E, \{I, F, A\})$
 $(n=A, \{E, F, B\})$

39 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(F, g)$ för oriktad graf

- $n \leftarrow F$, markera som besökt
- Grannar: $\{B, A, E, I\}$
- B besökt \rightarrow Grannar: $\{A, E, I\}$
- A besökt \rightarrow Grannar: $\{E, I\}$
- E besökt \rightarrow Grannar: $\{I\}$
- I besökt \rightarrow Grannar: $\{\}$
- Färdig med F, återvänd

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

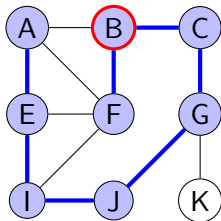
F11 — Grafalgoritmer

$(n=F, \{B, A, E, I\})$
 $(n=B, \{A, F, C\})$
 $(n=C, \{G, B\})$
 $(n=G, \{C, K, J\})$
 $(n=J, \{G, I\})$
 $(n=I, \{E, J, F\})$
 $(n=E, \{I, F, A\})$
 $(n=A, \{E, F, B\})$

40 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(B, g)$ för oriktad graf

- $n \leftarrow B$, markera som besökt
- Grannar: $\{A, F, C\}$
- A redan besökt \rightarrow Grannar: $\{\text{A}, F, C\}$
- F ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(F, g)$.
- F färdig \rightarrow Grannar: $\{\text{A}, \text{F}, C\}$
- C besökt \rightarrow Grannar: $\{\text{A}, \text{F}, \text{C}\}$
- Färdig med B, återvänd

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

F11 — Grafalgoritmer

$(n=B, \{\text{A}, \text{F}, \text{C}\})$

$(n=C, \{\text{G}, B\})$

$(n=G, \{C, K, J\})$

$(n=J, \{G, I\})$

$(n=I, \{\text{E}, J, F\})$

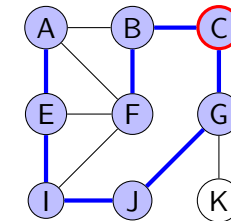
$(n=E, \{I, F, A\})$

$(n=A, \{E, F, B\})$

41 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(C, g)$ för oriktad graf

- $n \leftarrow C$, markera som besökt
- Grannar: $\{G, B\}$
- G redan besökt \rightarrow Grannar: $\{\text{G}, B\}$
- B ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(B, g)$.
- B färdig \rightarrow Grannar: $\{\text{G}, \text{B}\}$
- Färdig med C, återvänd

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

F11 — Grafalgoritmer

$(n=C, \{\text{G}, \text{B}\})$

$(n=G, \{C, K, J\})$

$(n=J, \{G, I\})$

$(n=I, \{\text{E}, J, F\})$

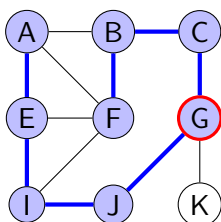
$(n=E, \{I, F, A\})$

$(n=A, \{E, F, B\})$

42 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(G, g)$ för oriktad graf

- $n \leftarrow G$, markera som besökt
- Grannar: $\{C, K, J\}$
- C ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(C, g)$.
- C färdig \rightarrow Grannar: $\{\text{C}, K, J\}$
- K ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(K, g)$.

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

F11 — Grafalgoritmer

$(n=G, \{\text{C}, K, J\})$

$(n=J, \{G, I\})$

$(n=I, \{\text{E}, J, F\})$

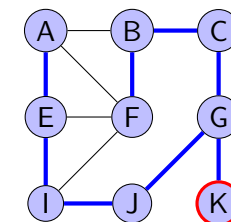
$(n=E, \{I, F, A\})$

$(n=A, \{E, F, B\})$

43 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(K, g)$ för oriktad graf

- $n \leftarrow K$, markera som besökt
- Grannar: $\{G\}$
- G besökt \rightarrow Grannar: $\{\text{G}\}$
- Färdig med K, återvänd

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

F11 — Grafalgoritmer

$(n=K, \{\text{G}\})$

$(n=G, \{\text{C}, K, J\})$

$(n=J, \{G, I\})$

$(n=I, \{\text{E}, J, F\})$

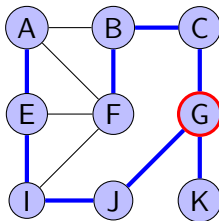
$(n=E, \{I, F, A\})$

$(n=A, \{E, F, B\})$

44 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(G, g)$ för oriktad graf

- $n \leftarrow G$, markera som besökt
- Grannar: $\{C, K, J\}$
- C ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(C, g)$.
- C färdig \rightarrow Grannar: $\{\cancel{C}, K, J\}$
- K ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(K, g)$.
- K färdig \rightarrow Grannar: $\{\cancel{C}, \cancel{K}, J\}$
- J besökt \rightarrow Grannar: $\{\cancel{C}, \cancel{K}, \cancel{J}\}$
- Färdig med G, återvänd

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

F11 — Grafalgoritmer

$(n=G, \{\cancel{C}, \cancel{K}, \cancel{J}\})$

$(n=J, \{G, I\})$

$(n=I, \{\cancel{E}, J, F\})$

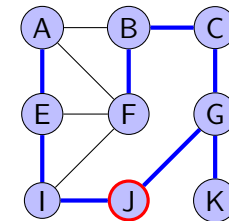
$(n=E, \{I, F, A\})$

$(n=A, \{E, F, B\})$

45 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(J, g)$ för oriktad graf

- $n \leftarrow J$, markera som besökt
- Grannar: $\{G, I\}$
- G ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(G, g)$.
- G färdig \rightarrow Grannar: $\{\cancel{G}, I\}$
- I besökt \rightarrow Grannar: $\{\cancel{G}, \cancel{I}\}$
- Färdig med J, återvänd

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

F11 — Grafalgoritmer

$(n=J, \{\cancel{G}, \cancel{I}\})$

$(n=I, \{\cancel{E}, J, F\})$

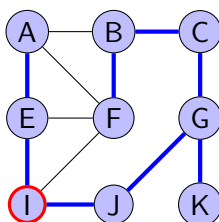
$(n=E, \{I, F, A\})$

$(n=A, \{E, F, B\})$

46 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(I, g)$ för oriktad graf

- $n \leftarrow I$, markera som besökt
- Grannar: $\{E, J, F\}$
- E redan besökt \rightarrow Grannar: $\{\cancel{E}, J, F\}$
- J ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(J, g)$.
- J färdig \rightarrow Grannar: $\{\cancel{E}, \cancel{J}, F\}$
- F besökt \rightarrow Grannar: $\{\cancel{E}, \cancel{J}, \cancel{F}\}$
- Färdig med I, återvänd

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

F11 — Grafalgoritmer

$(n=I, \{\cancel{E}, \cancel{J}, \cancel{F}\})$

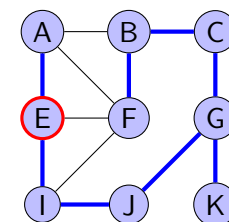
$(n=E, \{I, F, A\})$

$(n=A, \{E, F, B\})$

47 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(E, g)$ för oriktad graf

- $n \leftarrow E$, markera som besökt
- Grannar: $\{I, F, A\}$
- I ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(I, g)$.
- I färdig \rightarrow Grannar: $\{\cancel{I}, F, A\}$
- F besökt \rightarrow Grannar: $\{\cancel{I}, \cancel{F}, A\}$
- A besökt \rightarrow Grannar: $\{\cancel{I}, \cancel{F}, \cancel{A}\}$
- Färdig med E, återvänd

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

F11 — Grafalgoritmer

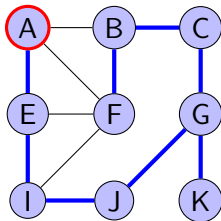
$(n=E, \{\cancel{I}, \cancel{F}, \cancel{A}\})$

$(n=A, \{E, F, B\})$

48 / 117

$g = \text{Traverse-depth-first}(A, g)$ för oriktad graf

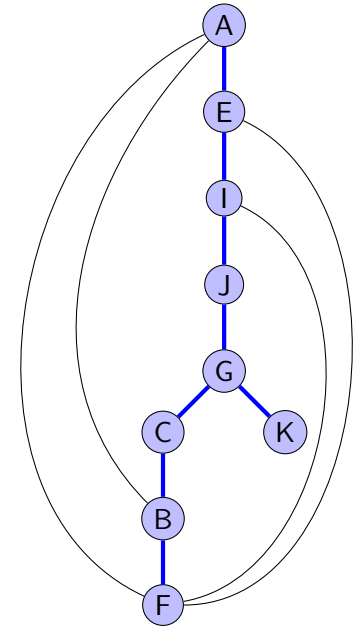
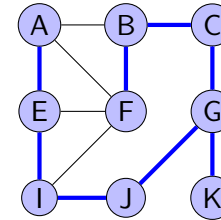
- ▶ $n \leftarrow A$, markera som besökt
- ▶ Grannar: $\{E, F, B\}$
- ▶ E ej besökt \rightarrow anropa $\text{Traverse-depth-first}(E, g)$.
- ▶ E färdig \rightarrow Grannar: $\{\cancel{E}, F, B\}$
- ▶ F besökt \rightarrow Grannar: $\{\cancel{E}, \cancel{F}, B\}$
- ▶ B besökt \rightarrow Grannar: $\{\cancel{E}, \cancel{F}, \cancel{B}\}$
- ▶ Färdig med A, återvänd

$(n=A, \{\cancel{E}, \cancel{F}, \cancel{B}\})$

Klart!

- ▶ Vi fick ett uppspännande träd

Tidskomplexitet för Bredden-först, djupet-först-traversering

- ▶ Låt grafen ha n noder och m bågar
- ▶ Varje nod besöks exakt en gång
 - ▶ Den nodrelaterade kostnaden: $O(n)$
- ▶ För varje nod undersöker man **alla bågar** till grannarna
 - ▶ Kostnaden att hitta grannarna varierar:
 - ▶ Mängdorienterad specifikation:
 - ▶ $O(m)$ per nod
 - ▶ Totalt: $O(mn)$ för alla bågar
 - ▶ Navigeringsorienterade specifikation:
 - ▶ $O(\text{grad}(v))$ per nod
 - ▶ Totalt: $O(\sum_v \text{grad}(v)) = O(m)$ för alla bågar
- ▶ Total komplexitet:
 - ▶ Mängdorienterad: $O(n) + O(mn) = O(mn)$
 - ▶ Navigeringsorienterad: $O(n) + O(m) = O(m + n)$

Blank

2. Kortaste-vägen-algoritmer

- ▶ Om grafen har **lika vikt** på alla bågar kan bredden-först-traversering användas för att beräkna kortaste vägen från en nod till alla andra noder
- ▶ Krävs minimal modifiering av algoritmen:
 - ▶ Lägg till ett attribut **avstånd** (*distance*) till varje nod
 - ▶ Avståndet från startnoden *n* till sig själv är 0
 - ▶ Kostnaden att gå från en nod *p* till sin granne är 1

Kortaste-vägen-algoritm vid lika vikt

```

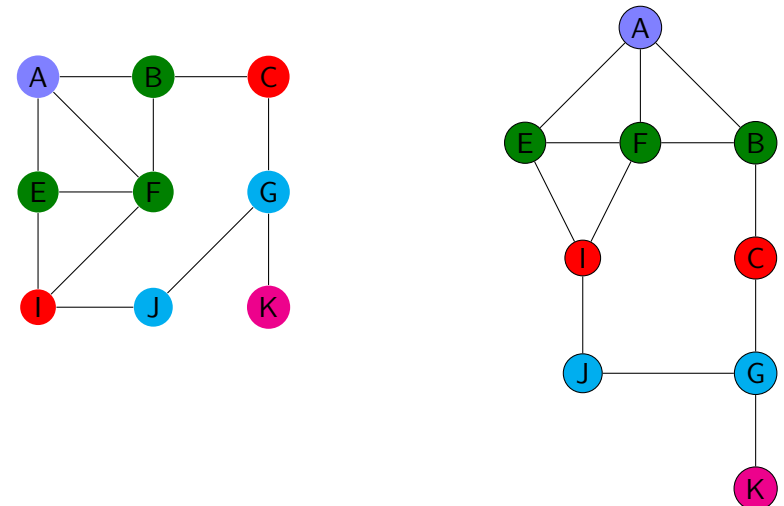
Algorithm Shortest-path-eq-weight(n: Node, g: Graph)
// Input: A node n in a graph g to be traversed
// Output: The modified graph after traversal

q ← Enqueue(n, Queue-empty())
(n, g) ← Set-seen(n, g)
// Distance to start node is zero
(n, g) ← Set-distance(n, g, 0)
while not Isempty(q) do
  n ← Front(q)
  q ← Dequeue(q)
  neighbour-set ← Neighbours(n, g)
  for each neighbour b in neighbour-set do
    if not Is-seen(b, g) then
      (b, g) ← Set-seen(b, g)
      // Compute and set distance to new node
      d ← Get-distance(n, g) + 1
      (b, g) ← Set-distance(b, g, d)
      q ← Enqueue(b, q)
return g

```

Kortaste vägen vid lika vikt/kostnad

- ▶ Startnod = A.

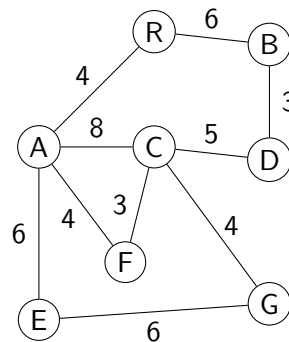
- ▶ Bredden-först-traversering ger oss **längden** på vägen från utgångsnoden till alla andra
 - ▶ Kan även ge **vägen** om vi sparar den
 - ▶ Om vikterna lika får vi **kortaste** vägen
- ▶ För **olika** vikter ska vi titta på två algoritmer:
 - ▶ Floyd
 - ▶ Matrisorienterad
 - ▶ Alla-till-alla-avstånd
 - ▶ Dijkstra
 - ▶ Graforienterad, använder prioritetskö
 - ▶ En-till-alla-avstånd

Floyd's shortest path

Floyd's shortest path

- ▶ Bygger på **matrisrepresentation** M av grafen.
- ▶ Vid starten innehåller M de **direkta** avstånden mellan noderna
 - ▶ Avståndet till sig själv är 0
 - ▶ Saknas bägge används ∞

	A	B	C	D	E	F	G	R
A	0	∞	8	∞	6	4	∞	4
B	∞	0	∞	3	∞	∞	∞	6
C	8	∞	0	5	∞	3	4	∞
D	∞	3	5	0	∞	∞	∞	∞
E	6	∞	∞	∞	0	∞	6	∞
F	4	∞	3	∞	∞	0	∞	∞
G	∞	∞	4	∞	6	∞	0	∞
R	4	6	∞	∞	∞	∞	∞	0

Floyds shortest path, algorithm

```
Algorithm Floyd-shortest-distance(g: Graph)
// Input: A graph g to find shortest paths in

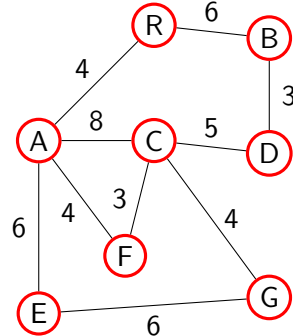
// Get matrix representation of the graph
M ← Get-matrix-representation(g)
n ← Get-number-of-nodes(g)
for k=1 to n do
  for i=1 to n do
    for j=1 to n do
      if M(i,j) > M(i,k) + M(k,j) then
        // We found a shorter path from i to j
        M(i,j) = M(i,k) + M(k,j)
```

- ▶ $M(i,j)$ innehåller kortaste avståndet **hittills** mellan i och j
- ▶ $M(i,k) + M(k,j)$ är avståndet mellan i och j **via** k
- ▶ Vid slut innehåller $M(i,j)$ kortaste avståndet mellan i och j **via alla noder**

Floyds shortest path, exempel 1

- Vid starten
- Efter $k=1$ (vägar via A)
- Efter $k=2$ (vägar via B)
- Efter $k=3$ (vägar via C)

	A	B	C	D	E	F	G	R
A	0	16	8	12	6	4	11	4
B	16	0	8	3	16	11	12	6
C	8	8	0	5	10	3	4	11
D	12	3	5	0	15	8	9	9
E	6	16	10	15	0	10	6	10
F	4	11	3	8	10	0	7	8
G	11	12	4	9	6	7	0	15
R	4	6	11	9	10	8	15	0

Floyd, komplexitet

```

Algorithm Floyd-shortest-distance(g: Graph)
// Input: A graph g to find shortest paths in

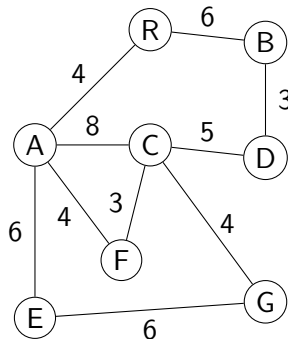
// Get matrix representation of the graph
M ← Get-matrix-representation(g)
n ← Get-number-of-nodes(g)
for k=1 to n do
  for i=1 to n do
    for j=1 to n do
      if M(i,j) > M(i,k) + M(k,j) then
        // We found a shorter path from i to j
        M(i,j) = M(i,k) + M(k,j)
    
```

- Komplexitet?
- Trippel-loop: $O(n^3)$

Floyds shortest path, hitta kortaste vägen

- M innehåller kortaste avstånden men hur få tag på vägen?
- Modifiera algoritmen till att spara en föregångarmatris.

	A	B	C	D	E	F	G	R
A	0	10	7	12	6	4	11	4
B	10	0	8	3	16	11	12	6
C	7	8	0	5	10	3	4	11
D	12	3	5	0	15	8	9	9
E	6	16	10	15	0	10	6	10
F	4	11	3	8	10	0	7	8
G	11	12	4	9	6	7	0	15
R	4	6	11	9	10	8	15	0

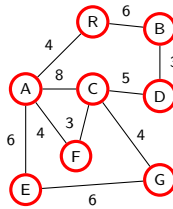
Floyds algoritmen, modifierad

```

Algorithm Floyd-shortest-path(g: Graph)
// Input: A graph g to find shortest paths in
M ← Get-matrix-representation(g)
n ← Get-number-of-nodes(g)
// Set up the initial path matrix
for i=1 to n do
  for j=1 to n do
    if i==j or M(i,j)==inf then
      // No direct path from i to j
      Path(i,j) = -1
    else
      // We came to node j from node i
      Path(i,j) = i
  for k=1 to n do
    for i=1 to n do
      for j=1 to n do
        if M(i,j) > M(i,k) + M(k,j) then
          // Remember the new distance...
          M(i,j) = M(i,k) + M(k,j)
          // ...and how we came to j
          Path(i,j) = Path(k,j)
    
```


Floyds shortest path, exempel 2

- Efter initiering
- Efter $k=1$ (vägar via A)
- Efter $k=2$ (vägar via B)
- Efter $k=3$ (vägar via C)

► Efter $k=4$ (vägar via D) G R

► Efter $k=5$ (vägar via E) F

► Efter $k=6$ (vägar via F) R

► Efter $k=7$ (vägar via G) R

► Efter $k=8$ (vägar via R)

	A	B	C	D	E	F	G	R
A	0	10	7	12	6	4	11	4
B	10	0	8	3	16	11	12	6
C	7	8	0	5	10	3	4	11
D	12	3	5	0	15	8	9	9
E	6	16	10	15	0	10	6	10
F	4	11	3	8	10	0	7	8
G	11	12	4	9	6	7	0	15
R	4	6	11	9	10	8	15	0

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

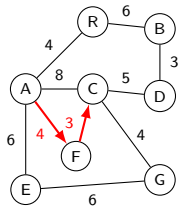
	A	B	C	D	E	F	G	R
A	—	D	A	C	A	A	C	A
B	E	—	D	B	A	C	C	B
C	C	D	—	C	A	C	C	A
D	C	D	D	—	A	C	C	B
E	E	D	A	C	—	A	E	A
F	F	D	F	C	A	—	C	A
G	C	D	G	C	G	C	—	A
R	R	R	A	B	A	A	C	—

F11 — Grafalgoritmer

65 / 117

Floyds shortest path, hitta kortaste vägen

- Vad är kortaste vägen mellan A och C?

	A	B	C	D	E	F	G	R
A	0	10	7	12	6	4	11	4
B	10	0	8	3	16	11	12	6
C	7	8	0	5	10	3	4	11
D	12	3	5	0	15	8	9	9
E	6	16	10	15	0	10	6	10
F	4	11	3	8	10	0	7	8
G	11	12	4	9	6	7	0	15
R	4	6	11	9	10	8	15	0

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

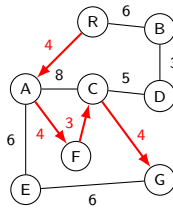
	A	B	C	D	E	F	G	R
A	—	R	F	C	A	A	C	A
B	R	—	D	B	A	C	C	B
C	F	D	—	C	G	C	C	A
D	F	D	D	—	G	C	C	B
E	E	R	G	C	—	A	E	A
F	F	D	F	C	A	—	C	A
G	F	D	G	C	G	C	—	A
R	R	R	F	B	A	A	C	—

F11 — Grafalgoritmer

66 / 117

Floyds shortest path, hitta kortaste vägen

- Vad är kortaste vägen mellan R och G?

	A	B	C	D	E	F	G	R
A	0	10	7	12	6	4	11	4
B	10	0	8	3	16	11	12	6
C	7	8	0	5	10	3	4	11
D	12	3	5	0	15	8	9	9
E	6	16	10	15	0	10	6	10
F	4	11	3	8	10	0	7	8
G	11	12	4	9	6	7	0	15
R	4	6	11	9	10	8	15	0

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

	A	B	C	D	E	F	G	R
A	—	R	F	C	A	A	C	A
B	R	—	D	B	A	C	C	B
C	F	D	—	C	G	C	C	A
D	F	D	D	—	G	C	C	B
E	E	R	G	C	—	A	E	A
F	F	D	F	C	A	—	C	A
G	F	D	G	C	G	C	—	A
R	R	R	F	B	A	A	C	—

F11 — Grafalgoritmer

67 / 117

Blank

Niclas Börnin — 5DV149, DoA-C

F11 — Grafalgoritmer

68 / 117

Dijkstra's shortest path

- ▶ Söker kortaste vägen från en nod *n* till alla andra noder
 - ▶ Använder en **prioritetskö** av **obesökta** noder
- ▶ Fungerar enbart på grafer med **positiva** vikter
- ▶ Låt varje nod ha följande attribut:
 - ▶ Seen: Sann när vi hittat en väg till noden ("sett" noden)
 - ▶ Distance: Värdet på den **hittills** kortaste vägen fram till noden
 - ▶ Parent: Referens till **föregångaren** längs vägen

Dijkstras shortest path, algoritm

```

Algorithm Dijkstra-shortest-path(n: Node, g: Graph)
// Input: A graph g to find shortest path from node n

// Distance to start node is zero
n.distance ← 0; n.seen ← True; n.parent ← NULL
// Initialize pqueue with start node
q ← Insert(n, Pqueue-empty())
while not Isempty(q)
  // Get node with shortest distance from queue
  n ← Inspect-first(q); q ← Delete-first(q)
  nd ← n.distance
  // ...and its neighbours
  neighbour-set ← Neighbours(n, g)
  for each neighbour b in neighbour-set do
    // Compute distance to b VIA n
    d ← nd + Get-weight(n, b, g)
    if not Is-seen(b, g) then
      // We've never seen b; this is the first path to arrive at b
      b.distance ← d
      b.seen ← True
      b.parent ← n
      // Add new node to pqueue
      q ← Insert(b, q)
    else if d < b.distance then
      // We've seen b before, but path via n is shorter
      b.distance ← d
      // Update how we came to b
      b.parent ← n
      // Update the pqueue based on the new distance
      q ← Update(b, q)

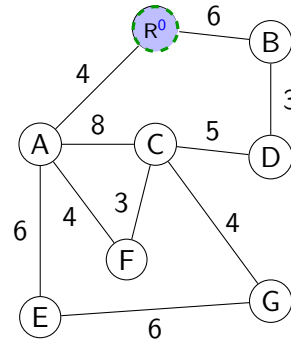
```

Dijkstras shortest path, visualisering

- ▶ Symboler:
 - ▶ **Aktuell** nod har **röd ring**
 - ▶ **Sedda** noder är **ljusblå**
 - ▶ Nodens etikett har aktuellt avstånd som exponent
 - ▶ Noder i **prioritetskön** har **grönstreckad ring**
- ▶ Prioritetskön presenteras **sorterad**

Dijkstras shortest path för oriktad graf

- ▶ R.seen = True
- ▶ R.distance = 0
- ▶ R.parent = NULL
- ▶ $q = \text{Insert}(R(T,0,-), \text{Pqueue-empty}())$
- ▶ while not lsempy(q)...

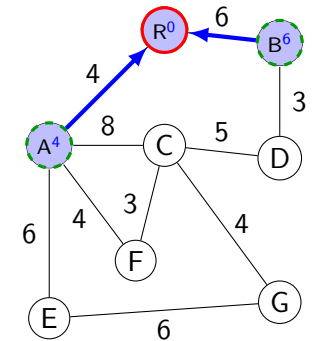

$q = \{ R(T,0,-) \}$

Dijkstras shortest path för oriktad graf

- ▶ while not lsempy(q)...
- ▶ $n = R(T,0,-); q = \text{Delete-first}(q)$
- ▶ $n_d = n.\text{distance} = 0$
- ▶ neighbour-set = {A,B}
- ▶ neighbour-set = {A,B}
- ▶ neighbour-set = {A,B}
- ▶ A not seen
 - ▶ $d = n_d + \text{Get-weight}(n,A,g) = 4$
 - ▶ A.seen = True
 - ▶ A.distance = d
 - ▶ A.parent = R
 - ▶ $q = \text{Insert}(A(T,4,R),q)$
- ▶ B not seen
 - ▶ $d = n_d + \text{Get-weight}(n,B,g) = 6$
 - ▶ B.seen = True
 - ▶ B.distance = d
 - ▶ B.parent = R
 - ▶ $q = \text{Insert}(B(T,6,R),q)$

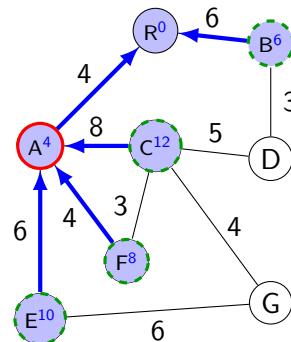
$q = \{ A(T,4,R), B(T,6,R) \}$

Dijkstras shortest path för oriktad graf

- ▶ while not lsempy(q)...
- ▶ $n = A(T,4,R); q = \text{Delete-first}(q);$
- ▶ $n_d = n.\text{distance} = 4;$
- ▶ neighbour-set = {E,R,F,C};
- ▶ neighbour-set = {E,R,F,C};
- ▶ neighbour-set = {E,R,F,C};
- ▶ neighbour-set = {E,R,F,C};
- ▶ neighbour-set = {E,R,F,C};
- ▶ E not seen
 - ▶ $d = n_d + \text{Get-weight}(n,E,g) = 10;$
 - ▶ E.seen = True;
 - ▶ E.distance = $d;$
 - ▶ E.parent = A;
 - ▶ $q = \text{Insert}(E(T,10,A),q);$
- ▶ R seen
 - ▶ $d = n_d + \text{Get-weight}(n,R,g) = 8;$
 - ▶ $d \text{ not } < R.\text{distance}$
- ▶ F not seen
 - ▶ $d = n_d + \text{Get-weight}(n,F,g) = 8;$
 - ▶ F.seen = True;
 - ▶ F.distance = $d;$
 - ▶ F.parent = A;
 - ▶ $q = \text{Insert}(F(T,8,A),q);$

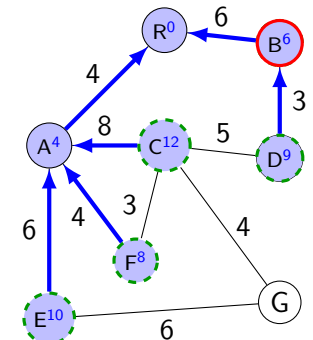
$q = \{ B(T,6,R), C(T,12,A), E(T,10,A), F(T,8,A) \}$

Dijkstras shortest path för oriktad graf

- ▶ while not lsempy(q)...
- ▶ $n = B(T,6,R); q = \text{Delete-first}(q);$
- ▶ $n_d = n.\text{distance} = 6;$
- ▶ neighbour-set = {D,R};
- ▶ neighbour-set = {D,R};
- ▶ neighbour-set = {D,R};
- ▶ D not seen
 - ▶ $d = n_d + \text{Get-weight}(n,D,g) = 9;$
 - ▶ D.seen = True;
 - ▶ D.distance = $d;$
 - ▶ D.parent = B;
 - ▶ $q = \text{Insert}(D(T,9,B),q);$
- ▶ R seen
 - ▶ $d = n_d + \text{Get-weight}(n,R,g) = 12;$
 - ▶ $d \text{ not } < R.\text{distance}$

$q = \{ C(T,12,A), E(T,10,A), F(T,8,A), D(T,9,B) \}$

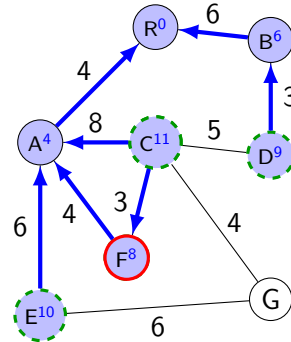

Dijkstras shortest path för oriktad graf

► while not lsempy(q)...

- $n = F(T, 8, A)$; $q = \text{Delete-first}(q)$;
- $n_d = n.\text{distance} = 8$;
- neighbour-set = {A, C};
- neighbour-set = {A, C};
- neighbour-set = {A, C};
- A seen
 - $d = n_d + \text{Get-weight}(n, A, g) = 12$;
 - d not < A.distance
- C seen
 - $d = n_d + \text{Get-weight}(n, C, g) = 11$;
 - d is < C.distance
 - C.distance = d ;
 - C.parent = F;
 - $q = \text{update}(C, q)$;

$q = \{ B(T, 9, B), E(T, 10, A), C(T, 11, F), G(T, 12, A) \}$

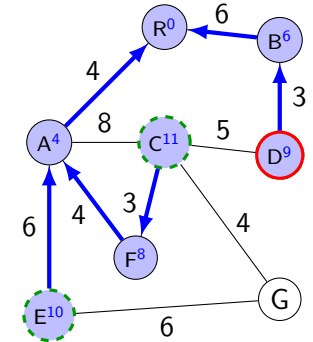

Dijkstras shortest path för oriktad graf

► while not lsempy(q)...

- $n = D(T, 9, B)$; $q = \text{Delete-first}(q)$;
- $n_d = n.\text{distance} = 9$;
- neighbour-set = {B, C};
- neighbour-set = {B, C};
- neighbour-set = {B, C};
- B seen
 - $d = n_d + \text{Get-weight}(n, B, g) = 12$;
 - d not < B.distance
- C seen
 - $d = n_d + \text{Get-weight}(n, C, g) = 14$;
 - d not < C.distance

$q = \{ B(T, 9, B), E(T, 10, A), C(T, 11, F), G(T, 11, F) \}$

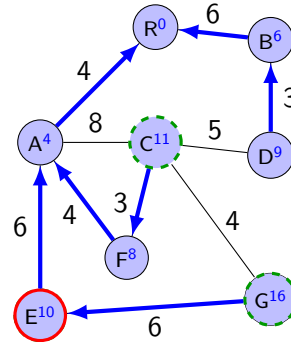

Dijkstras shortest path för oriktad graf

► while not lsempy(q)...

- $n = E(T, 10, A)$; $q = \text{Delete-first}(q)$;
- $n_d = n.\text{distance} = 10$;
- neighbour-set = {A, G};
- neighbour-set = {A, G};
- neighbour-set = {A, G};
- A seen
 - $d = n_d + \text{Get-weight}(n, A, g) = 16$;
 - d not < A.distance
- G not seen
 - $d = n_d + \text{Get-weight}(n, G, g) = 16$;
 - G.seen = True;
 - G.distance = d ;
 - G.parent = E;
 - $q = \text{Insert}(G(T, 16, E), q)$;

$q = \{ E(T, 10, A), G(T, 16, E) \}$

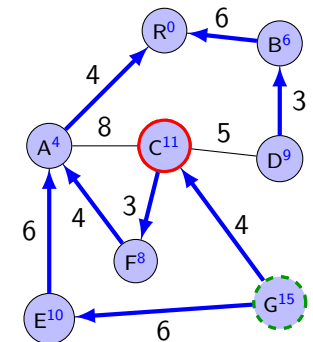
Dijkstras shortest path för oriktad graf

► while not lsempy(q)...

- $n = C(T, 11, F)$; $q = \text{Delete-first}(q)$;
- $n_d = n.\text{distance} = 11$;
- neighbour-set = {A, F, G, D};
- neighbour-set = {A, F, G, D};
- neighbour-set = {A, F, G, D};
- neighbour-set = {A, F, G, D};
- neighbour-set = {A, F, G, D};
- A seen
 - $d = n_d + \text{Get-weight}(n, A, g) = 19$;
 - d not < A.distance
- F seen
 - $d = n_d + \text{Get-weight}(n, F, g) = 14$;
 - d not < F.distance

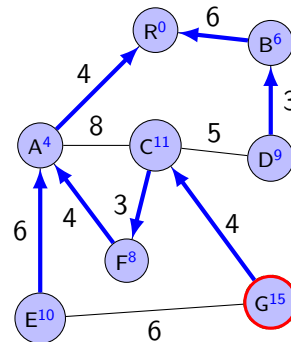
$q = \{ G(T, 16, E), G(T, 16, E) \}$

- $d = n_d + \text{Get-weight}(n, G, g) = 15$;
- d is < G.distance
 - G.distance = d ;
 - G.parent = C;
 - $q = \text{update}(G, q)$;
- D seen
 - $d = n_d + \text{Get-weight}(n, D, g) = 16$;

Dijkstras shortest path för oriktad graf

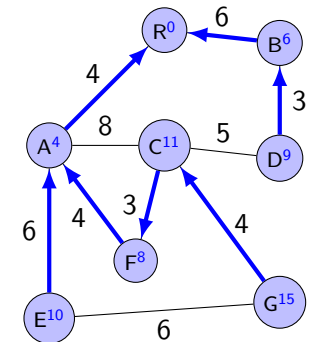
- ▶ while not lsemt(q)...
 - ▶ $n = G(T, 15, C)$; $q = \text{Delete-first}(q)$;
 - ▶ $n_d = n.\text{distance} = 15$;
 - ▶ neighbour-set = {E, C};
 - ▶ neighbour-set = {~~E~~, C};
 - ▶ neighbour-set = {~~E~~, ~~C~~};
 - ▶ E seen
 - ▶ $d = n_d + \text{Get-weight}(n, E, g) = 21$;
 - ▶ d not < E.distance
 - ▶ C seen
 - ▶ $d = n_d + \text{Get-weight}(n, C, g) = 19$;
 - ▶ d not < C.distance

$q = \{ G(T, 15, C) \}$

Dijkstras shortest path för oriktad graf

- ▶ while not lsemt(q)...
 - ▶ Klar!
 - ▶ Varje nod innehåller nu
 - ▶ *avståndet* till startnoden
 - ▶ *bågen* som leder tillbaka till startnoden

$q = \{ \}$

Komplexitet?

```

Algorithm Dijkstra-shortest-path(n: Node, g: Graph)
// Input: A graph g to find shortest path from node n
// Distance to start node is zero
n.distance ← 0; n.seen ← True; n.parent ← NULL
// Initialize pqueue with start node
q ← Insert(n, Pqueue-empty())
while not lsemt(q)
    // Get node with shortest distance from queue
    n ← Inspect-first(q); q ← Delete-first(q)
    nd ← n.distance
    // ...and its neighbours
    neighbour-set ← Neighbours(n, g)
    for each neighbour b in neighbour-set do
        // Compute distance to b VIA n
        d ← nd + Get-weight(n, b, g)
        if not Is-seen(b, g) then
            // We've never seen b; this is the first path to arrive at b
            b.distance ← d
            b.seen ← True
            b.parent ← n
            // Add new node to pqueue
            q ← Insert(b, q)
        else if d < b.distance then
            // We've seen b before, but path via n is shorter
            b.distance ← d
            // Update how we came to b
            b.parent ← n
            // Update the pqueue based on the new distance
            q ← Update(b, q)
    
```

Dijkstras shortest path, komplexitet

- ▶ Vi **sätter in** varje nod i prioritetsskön en gång:
 - ▶ Totalt $n \cdot O(\text{Insert})$
- ▶ Vi **läser av** varje nod i prioritetsskön en gång
 - ▶ Totalt $n \cdot O(\text{Inspect-first})$
- ▶ Vi **tar ut** varje nod ur prioritetsskön en gång
 - ▶ Totalt $n \cdot O(\text{Delete-first})$
- ▶ Vi kan behöva **uppdatera** element i prioritetsskön
 - ▶ Maximalt m gånger: $m \cdot O(\text{update})$
- ▶ Totalt för olika konstruktioner av prioritetsskön:
 - ▶ Osorterad lista (av **referenser** till noderna):
 - ▶ $nO(1) + nO(n) + nO(n) + mO(1) = O(n^2 + m)$
 - ▶ Sorterad lista:
 - ▶ $nO(n) + nO(1) + nO(1) + mO(n) = O(n^2 + mn)$
 - ▶ Heap:
 - ▶ $nO(\log n) + nO(1) + nO(\log n) + mO(\log n) = O((n+m) \log n)$
- ▶ Heap är snabbast!

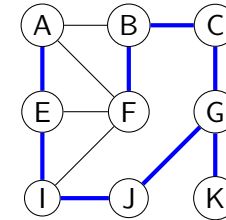
- ▶ En-till-alla:
 - ▶ Floyd: $O(n^3)$ (finns ej i en-till-alla-version)
 - ▶ Dijkstra: $O((n + m) \log n)$
- ▶ Alla-till-alla:
 - ▶ Floyd: $O(n^3)$
 - ▶ Dijkstra: $O((n + m) \log n)$ för en-till-alla
 - ▶ Måste köras n gånger för att få alla-till-alla:
 - ▶ $nO((n + m) \log n) = O(n^2 \log n + mn \log n)$
 - ▶ För gles graf $m \approx n$: $O(n^2 \log n)$
 - ▶ För tät graf $m \approx n^2$: $O(n^3 \log n)$
 - ▶ Dijkstra snabbare på stora, glesa grafer

3. Minsta uppspännande träd

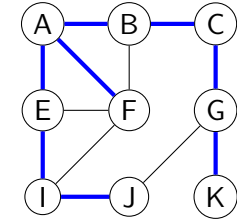
Uppspännande träd, oviktad graf

- Både bredden-först och djupet-först-traverseringarna gav oss uppspännande träd:

- Djupet-först:

- Bredden-först:

- Har träden **minimal längd**?

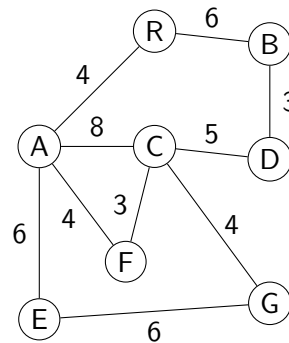
- För oviktade grafer — ja!

- Längd = $n - 1$

- Om varje kant har samma vikt är **alla** uppspännande träd minimala

Uppspännande träd, viktad graf

- Hur hanterar man grafer med **vikter**?
 - Exempel: Bygga fibernät mellan byar
 - Vikten på bågen motsvarar **kostnaden** att dra fiber mellan grannbyarna
 - Man söker ett uppspännande träd med minsta möjliga **totala** längd
 - Det är alltså **inte** en kortaste-vägen-algoritm
 - För **mängdororienterad** specifikation finns **Kruskals** algoritm
 - För **navigeringsorienterad** specifikation finns **Prims** algoritm

Blank

Kruskals algoritmen

- ▶ Utgå från en prioritetskö av **alla** bågar
- ▶ I varje steg, plocka **kortaste** bågen från kön
 - ▶ Fyra alternativ:
 1. Bilda **nytt** träd
 2. **Bygg ut** ett träd
 3. **Ignorera** bågen
 4. **Slå ihop** två träd
- ▶ Under algoritmens gång kan vi ha en **skog**
- ▶ Till slut har vi bara ett **träd** (för sammanhängande graf)
- ▶ Vår beskrivning använder **färger** för att hålla i sär träderna

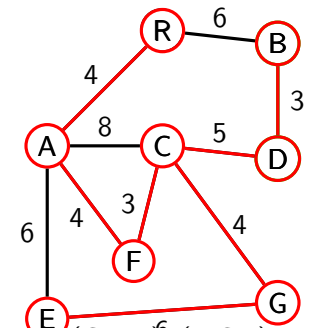
Kruskals algoritmen för minsta uppspännande träd, algoritmen

- ▶ Låt alla noder sakna färg
- ▶ Stoppa in alla bågar i en prioritetskö **q**, sorterade efter vikt
- ▶ Upprepa tills **q** är tom:
 0. Ta första bågen ur **q**
 1. Om ingen av noderna är färgad:
 - ▶ Färglägg med **ny** färg (bilda nytt träd)
 2. Om endast en nod är färgad:
 - ▶ Färglägg den **ofärgade** noden (utöka trädet)
 3. Om bägge noderna har **samma** färg:
 - ▶ **Ignorera** bågen (den skulle skapa en cykel)
 4. Om noderna har **olika** färg:
 - ▶ Välj en av färgerna och **färga om** det nya gemensamma trädet (slå ihop träderna)

Kruskals algoritmen för minsta uppspännande träd, exempel

- ▶ Upprepa tills kön är tom:
- ▶ Klar!

- ▶ Ta första bågen (C,F,3) ur kön
- ▶ Ingen av (C,F) är färgad:
 - ▶ Färglägg med ny färg (fall 1)
- ▶ Ta första bågen (B,D,3) ur kön
- ▶ Ingen av (B,D) är färgad:
 - ▶ Färglägg med ny färg (fall 1)
- ▶ Ta första bågen (C,G,4) ur kön
- ▶ C är färgad
- ▶ Färglägg med C:s färg (fall 2)
- ▶ Ta första bågen (A,F,4) ur kön
- ▶ F är färgad
- ▶ Färglägg med F:s färg (fall 2)
- ▶ Ta första bågen (A,R,4) ur kön
- ▶ A är färgad
- ▶ Färglägg med A:s färg (fall 2)
- ▶ Ta första bågen (C,D,5) ur kön
- ▶ C och D är färgade med olika färger
- ▶ Färglägg bägge graferna med C:s färg

Kruskals algoritm, komplexitet

- ▶ Bygg upp en prioritetskö utifrån en bågmängd
 - ▶ $O(m \log m)$ om heap
- ▶ Varje båge traverseras en gång: $O(m)$:
 - ▶ Hanteringen av bågen kan delas in i fyra fall:
 - ▶ Ingen nod färgad: $O(1)$
 - ▶ En nod färgad: $O(1)$
 - ▶ Noderna samma färg: $O(1)$
 - ▶ Noderna olika färg:
 - ▶ Naiv lösning: $O(n)$
 - ▶ Effektiv lösning $O(1)$
- ▶ Total komplexitet:
 - ▶ $O(m \log m) + O(m) = O(m \log m) = O(m \log n)$

Kruskals algoritm för minsta uppspännande träd, naiv

```
Algorithm Kruskal(g: Graph)
next-color ← 1; q = Pqueue-empty()
for each node n in g do
  n.color ← 0
for each edge e in g do
  q ← Insert(q,e)
while not Isempty(q) do
  e = (a,b) ← Inspect-first(q); q ← Delete-first(q)
  if a.color = b.color then // same color
    if a.color = 0 then // uncolored
      a.color ← next-color
      b.color ← next-color
      next-color ← next-color + 1
    else
      // same but color!=0, do nothing
  else // different colors
    if a.color = 0 then // b colored, not a
      a.color ← b.color
    else if b.color = 0 then // a colored, not b
      b.color ← a.color
    else // both colored with different colors
      for each node n in g do
        if n.color = b.color then
          n.color ← a.color
```

"Omfärgning" av delgraf

- ▶ En naiv algoritmer för omfärgning av ett träd/delgraf måste traversera **alla** noderna i delgrafen: $O(n)$
- ▶ Effektivare att definiera om **likhet** för färger
- ▶ Använd ett fält E med **ekvivalenta** färger

Kruskals algoritm för minsta uppspännande träd, effektiv

```
Algorithm Kruskal(g: Graph)
next-color ← 1; q = Pqueue-empty(); E(0) = 0
for each node n in g do
  n.color ← 0
for each edge e in g do
  q ← Insert(q,e)
while not Isempty(q) do
  e = (a,b) ← Inspect-first(q); q ← Delete-first(q)
  if E(a.color) = E(b.color) then // same color
    if a.color = 0 then // uncolored
      a.color ← next-color
      b.color ← next-color
      E(next-color) ← next-color
      next-color ← nextColor + 1
    else
      // same but color!=0, do nothing
  else // different colors
    if a.color = 0 then // b colored, not a
      a.color ← b.color
    else if b.color = 0 then // a colored, not b
      b.color ← a.color
    else // both colored with different colors
      E(a.color) ← min(E(a.color), E(b.color))
      E(b.color) ← min(E(a.color), E(b.color))
```

- ▶ Hur fungerar Kruskals algoritm på en **icke sammanhängande** graf?
 - ▶ Resultatet blir en **skog**!

Prims algoritm

Prims algoritm för minsta uppspannande träd (1)

- ▶ Utgå från **godtycklig startnod**
- ▶ I varje steg, bygg på trädet med en båge med **minimal vikt**
- ▶ Använd en **prioritetskö** för att hålla reda på vilka bågar som kan vara aktuella
- ▶ Till slut spänner trädet upp grafen (eller en sammanhängande komponent av den)

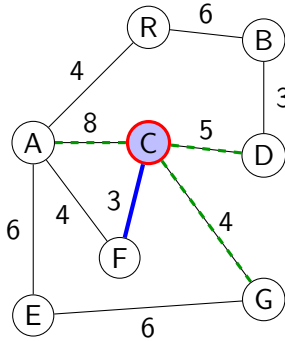
Prims algoritm för minsta uppspannande träd (2)

- ▶ Välj godtycklig **startnod** n ur grafen och låt n bli **rot** i trädet
- ▶ Skapa en tom **prioritetskö** q
- ▶ Upprepa:
 - ▶ Fas 0:
 - ▶ Markera n som **stängd**
 - ▶ Fas 1: Lägg till nya bågar till prioritetskön:
 - ▶ För var och en av de **öppna** (icke-stängda) grannarna w till n :
 - ▶ Lägg bågen (n, w, d) i prioritetskön q
 - ▶ Fas 2: Hitta **bästa** bågen att lägga till trädet:
 - ▶ Upprepa:
 - ▶ Ta första bågen (n, w, d) ur q
 - ▶ Om destinationsnoden w är **öppen**:
 - ▶ Lägg till bågen (n, w, d) till trädet
 - tills w öppen (lagt till en båge) eller q tom (klara)
 - ▶ Fas 3: Gå till den nya noden
 - ▶ Låt $n = w$

tills q är tom

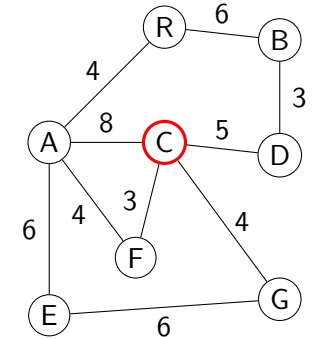
Symboler

- ▶ Stängda noder färgas ljusblått
- ▶ Aktuell nod ritas med röd cirkel
- ▶ Bågar i prioritetsskön ritas grönstreckade
- ▶ Prioritetsskön presenteras sorterad
- ▶ Bågar i den nuvarande trädet ritas i mörkblått

Prims minsta uppspännande träd, exempel

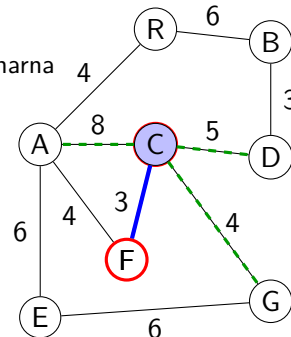
- ▶ $n \leftarrow C$.
- ▶ Låt n blir rot i trädet.
- ▶ Skapa en tom prioritetsskö q .
- ▶ Upprepa:

$q = \{ \}$

Prims minsta uppspännande träd, exempel

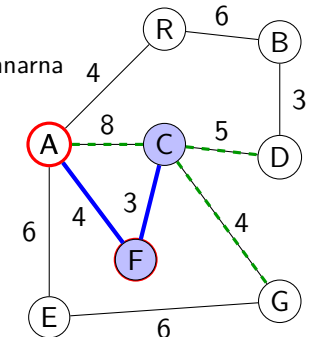
- ▶ Upprepa:
 - ▶ Fas 0: Markera C som stängd.
 - ▶ Fas 1: För var och en av de öppna grannarna $\{A, F, G, D\}$ till C:
 - ▶ Lägg $(C, A, 8)$ till q .
 - ▶ Lägg $(C, F, 3)$ till q .
 - ▶ Lägg $(C, G, 4)$ till q .
 - ▶ Lägg $(C, D, 5)$ till q .
 - ▶ Fas 2: Upprepa
 - ▶ Ta $(n, w, d) = (C, F, 3)$ från q .
 - ▶ F ej stängd.
 - ▶ Lägg $(C, F, 3)$ till trädet.
 - ▶ tills F ej stängd eller q är tom.
 - ▶ Fas 3: $n \leftarrow F$.

▶ tills q är tom:
 $q = \{ (C, F, 3), (C, G, 4), (C, D, 5), (C, A, 8) \}$

Prims minsta uppspännande träd, exempel

- ▶ Upprepa:
 - ▶ Fas 0: Markera F som stängd.
 - ▶ Fas 1: För var och en av de öppna grannarna $\{A\}$ till F:
 - ▶ Lägg $(F, A, 4)$ till q .
 - ▶ Fas 2: Upprepa
 - ▶ Ta $(n, w, d) = (F, A, 4)$ från q .
 - ▶ A ej stängd.
 - ▶ Lägg $(F, A, 4)$ till trädet.
 - ▶ tills A ej stängd eller q är tom.
 - ▶ Fas 3: $n \leftarrow A$.
- ▶ tills q är tom.

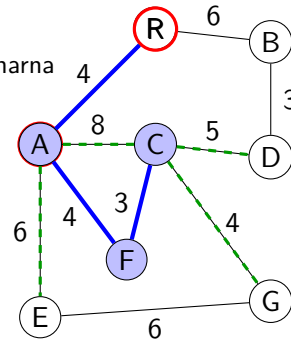

$q = \{ (F, A, 4), (C, G, 4), (C, D, 5), (C, A, 8) \}$

Prims minsta uppspännande träd, exempel

Upprepa:

- ▶ Fas 0: Markera A som stängd.
- ▶ Fas 1: För var och en av de öppna grannarna {R,E} till A:
 - ▶ Lägg (A,R,4) till q .
 - ▶ Lägg (A,E,6) till q .
- ▶ Fas 2: Upprepa
 - ▶ Ta $(n, w, d) = (A, R, 4)$ från q .
 - ▶ R ej stängd.
 - ▶ Lägg (A,R,4) till trädets.
- ▶ tills R ej stängd eller q är tom.
- ▶ Fas 3: $n \leftarrow R$.

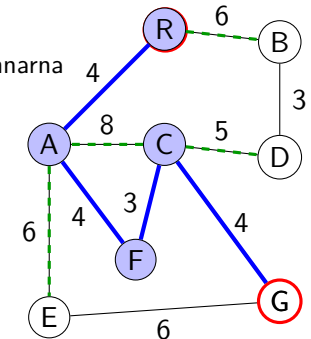
▶ tills q är tom.

$q = \{ (A, R, 4), (C, D, 5), (A, E, 6), (A, F, 3), (C, A, 8) \}$

Prims minsta uppspännande träd, exempel

Upprepa:

- ▶ Fas 0: Markera R som stängd.
- ▶ Fas 1: För var och en av de öppna grannarna {B} till R:
 - ▶ Lägg (R,B,6) till q .
- ▶ Fas 2: Upprepa
 - ▶ Ta $(n, w, d) = (C, G, 4)$ från q .
 - ▶ G ej stängd.
 - ▶ Lägg (C,G,4) till trädets.
- ▶ tills G ej stängd eller q är tom.
- ▶ Fas 3: $n \leftarrow G$.

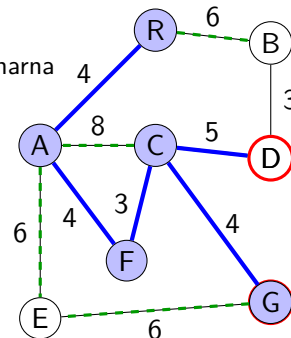
▶ tills q är tom.

$q = \{ (C, D, 5), (R, B, 6), (R, A, 4), (A, E, 6), (C, A, 8) \}$

Prims minsta uppspännande träd, exempel

Upprepa:

- ▶ Fas 0: Markera G som stängd.
- ▶ Fas 1: För var och en av de öppna grannarna {E} till G:
 - ▶ Lägg (G,E,6) till q .
- ▶ Fas 2: Upprepa
 - ▶ Ta $(n, w, d) = (C, D, 5)$ från q .
 - ▶ D ej stängd.
 - ▶ Lägg (C,D,5) till trädets.
- ▶ tills D ej stängd eller q är tom.
- ▶ Fas 3: $n \leftarrow D$.

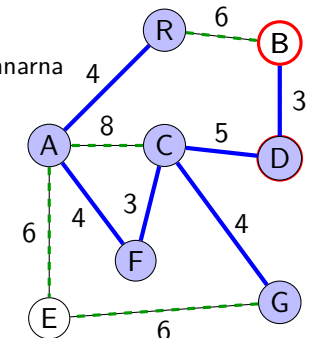
▶ tills q är tom.

$q = \{ (G, E, 6), (R, B, 6), (R, A, 4), (A, E, 6), (C, A, 8) \}$

Prims minsta uppspännande träd, exempel

Upprepa:

- ▶ Fas 0: Markera D som stängd.
- ▶ Fas 1: För var och en av de öppna grannarna {B} till D:
 - ▶ Lägg (D,B,3) till q .
- ▶ Fas 2: Upprepa
 - ▶ Ta $(n, w, d) = (D, B, 3)$ från q .
 - ▶ B ej stängd.
 - ▶ Lägg (D,B,3) till trädets.
- ▶ tills B ej stängd eller q är tom.
- ▶ Fas 3: $n \leftarrow B$.

▶ tills q är tom.

$q = \{ (D, B, 3), (R, B, 6), (R, A, 4), (A, E, 6), (C, A, 8) \}$

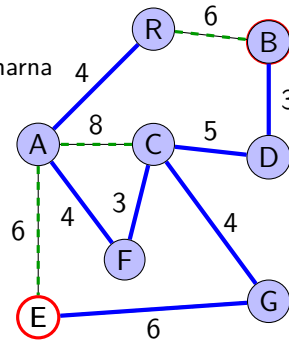
Prims minsta uppspännande träd, exempel

Upprepa:

- Fas 0: Markera B som stängd.
- Fas 1: För var och en av de öppna grannarna { } till B:
- Fas 2: Upprepa
 - Ta $(n, w, d) = (G, E, 6)$ från q .
 - E ej stängd.
 - Lägg $(G, E, 6)$ till trädets.
- tills E ej stängd eller q är tom.
- Fas 3: $n \leftarrow E$.

► tills q är tom.

$q = \{ (R, B, 6), (A, B, 6), (A, E, 6), (C, A, 8) \}$

Prims minsta uppspännande träd, exempel

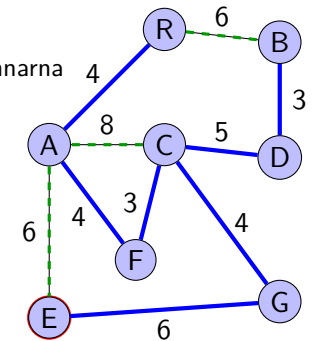
Upprepa:

- Fas 0: Markera E som stängd.
- Fas 1: För var och en av de öppna grannarna { } till E:
- Fas 2: Upprepa
 - Ta $(n, w, d) = (R, B, 6)$ från q .
 - B stängd.
- tills B ej stängd eller q är tom.
- Ta $(n, w, d) = (A, E, 6)$ från q .
- E stängd.
- tills E ej stängd eller q är tom.
- Ta $(n, w, d) = (C, A, 8)$ från q .
- A stängd.
- tills A ej stängd eller q är tom.

$q = \{ (R, B, 6), (A, E, 6), (C, A, 8) \}$

► tills q är tom.

► Klar!

Prims algoritm för minsta uppspännande träd (igen)

- Välj godtycklig startnod n ur grafen och låt n bli rot i trädets
- Skapa en tom prioritetskö q
- Upprepa:
 - Markera n som stängd
 - För var och en av de öppna grannarna w till n :
 - Lägg bågen (n, w, d) i prioritetskön q
 - Upprepa:
 - Ta första bågen (n, w, d) ur q
 - Om destinationsnoden w ej är stängd:
 - Lägg till bågen (n, w, d) till trädets
 - tills w ej stängd eller q är tom
 - Låt $n = w$
- tills q är tom
- Vad blir komplexiteten?

Prims algoritm, komplexitet

- Man gör en traversering av grafen, dvs. $O(m) + O(n)$
- Sen tillkommer köoperationer:
 - För varje båge:
 - Sätt in ett element i prioritetskön
 - Inspektera elementet
 - Ta ut elementet
 - Komplexitet: $O(m)$ (lista) eller $O(\log m)$ (heap).
- Totalt: $O(n) + O(m^2)$ eller $O(n) + O(m \log m)$

Fråga

- ▶ Hur fungerar Prims algoritm på en **icke sammanhängande** graf?
 - ▶ Vi får **ett** träd som spänner upp den sammanhängande komponent som startnoden ingick i